

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Lex Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Lex Andrea ügyvéd) által képviselt STANDARD Alapítvány 3530 Miskolc, Papszer u. 18. fszt. 4.) felperesnek - a dr. Varga Imre ügyvéd által képviselt **Eszterházy Károly Főiskola** (3300 Eger, Esterházy tér 1.) alperes ellen **biztatási kár megtérítése** iránt indított perében a Heves Megyei Bíróság 2010. július 9-én meghozott 4.G.20.009/2009/27.számú ítélete ellen a felperes 28. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 (tizenöt) napon belül 100.000 (százezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

A fellebbezési illeték az államot terheli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s:

Keresetében a felperes a Ptk. 6. § alapján 20.196.598 Ft kár és annak 2008. október 10-től a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Keresete ténybeli alapjaként előadta, hogy az alperes 2007. március 9-én és 2007. június 20-án hozzá írt leveleiben tévesen tájékoztatta arról, hogy az általa indított tánc- és drámapedagógia szakirányú felsőfokú továbbképzés alkalmas lesz arra, hogy a felperes által foglalkoztatott pedagógusok a felperes által fenntartott alapfokú művészetoktatási intézményben a szakiránynak megfelelően taníthassanak. A téves tájékoztatás következtében a pedagógusok nem megfelelő diplomát szereztek. Ezért az Oktatási Hivatal 350.000 Ft pénzbírsággal sújtotta, a

pedagógusokkal kötött tanulmányi szerződések alapján 1.313.000 Ft tandíjat is megfizetett, a nem megfelelő képzettséggel folytatott oktatás miatt pedig a 2007/2008-as tanévben az állami normatíva 50 %-át sem kapta meg, azaz 18.497.598 Ft-tól esett el. E tételek összességéként a keresetben megjelölt összegű (helyes számítás szerint: 20.160.598 Ft) kár érte.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a felperes által megjelölt jogcímen nem kötelezhető a kár megtérítésére, mert a Ptk. 6. § tényállási elemei közül több is hiányzik.

Az elsőfokú bíróság ítéletével elutasította a keresetet. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.000.000 Ft perköltséget. Rendelkezése szerint az illetéket az állam viseli.

Ítéletének indoklásában rögzítette, hogy a felperes keresetét csak és kizárólag a Ptk. 6. §-ára alapította. A Ptk. e rendelkezése szerint kártalanítási kötelezettségről akkor lehet szó, ha - egyebek mellett - a kötelezett szándékos magatartása és a jogosult kára között fennáll az okozati összefüggés. A felperes előadása szerint az alperes utaló magatartásának az volt a lényege, hogy a jogszabály megváltozott értelmezésére nem hívta fel a figyelmét, és ennek hiányában a megfelelő lépéseket sem tudta megtenni. A felperesnek a minősítő testület módosuló jogértelmezésével kapcsolatban adott alperesi tájékoztatásától függetlenül sem volt azonban lehetősége arra, hogy a megváltozott hatósági elvárásoknak megfelelően szervezze meg oktatását. A minősítő testület értelmezése szerinti megfelelő végzettség ugyanis kizárólag a Magyar Táncművészeti Főiskola által adott végzettség volt, amely 2004-ben indult, és ezt követően a 2008/2009 tanévben indult újra. Maga a felperes adta elő azt is, hogy a minősítő testület sem tett időben eleget a 12/2006. (III. 28.) OM rendeletben foglalt kötelezettségének, mert felállításakor sem az Oktatási Minisztérium, sem a saját honlapján nem tette közzé azt a szempontrendszert, amely alapján a munkáját végezte, és emellett még a felperesnél folytatott minősítési eljárásban hozott elutasító határozatában sem rögzítette döntése szakmai okait, határozatait indokolás nélkül hozta. Az pedig, hogy a szempontrendszer sarkalatos értelmezési pontja az alapfokú művészetoktatási intézményben oktató pedagógusok szakmai végzettsége, csak az eljárások során derült ki, mint ahogyan az is, hogy az OKÉV vizsgálatokon megfelelő felperesi pedagógusi végzettségek a jövőben már nem megfelelőek. A felperesnél felmerült kár ezért nem az alperes saját tevékenységével kapcsolatban adott téves tájékoztatása és esetleges téves jogértelmezése miatt következett be, hanem azért, mert az állami normatíva folyósításának feltételeként eljáró szervek (Szakmai Minősítő Testület, Oktatási Hivatal) az alperes magatartásától teljes mértékben függetlenül megváltoztatták a közoktatási törvénnyel kapcsolatos jogértelmezést. Az Országgyűlés Oktatási és Tudományos Bizottsága Ellenőrzési Albizottsága beszámolójából is kiderül: maga az Oktatási Hivatal is a peres felekkel egyező módon értelmezte a közoktatási törvényt, és ennek megfelelően 2006. évig a gyakorlatban az alperes által adott diplomák a hatóságok részéről is megfelelőnek minősültek. Erről az alperesnek nyilvánvalóan tudomása volt, és erre tekintettel szóban és írásban is megalapozottan adhatott olyan tájékoztatást, amelyet a

felperes e perben a terhére rótt. Az, hogy az állami pénzekkel történő felelős gazdálkodás keretében az oktatási kormányzat az állami normák szigorításáról döntött, majd ennek keretében a minősítő testületet létrehozta, és ez a testület a közoktatási törvény korábbi értelmezésétől eltérő álláspontot foglalt el, mégpedig olyat, amely a felperesi pedagógusok diplomáit ugyanazon törvényi tényállás alapján már nem megfelelőnek minősítette, nem az alperes terhére róható utaló magatartás. Mindezek alapján a keresetet elutasította. A perköltség fizetéséről és az illeték viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

Fellebbezésében a felperes elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és keresete teljesítését, míg másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte.

Fellebbezésében kiemelte, hogy az alperes károkozó magatartása és az őt ért kár közötti okozati összefüggés fennáll, mert az alperesi magatartás, a végzettséggel kapcsolatos szándékosan helytelen tájékoztatás késztette arra, hogy ne változtassa meg az iskolában dolgozó tanári kart, és emiatt utasították el az összes minősítési eljárás lefolytatására irányuló kérelmét. Téves az elsőfokú ítéletnek az az indokolása, hogy az alperesi tájékoztatástól függetlenül sem volt lehetősége a hatósági elvárásoknak megfelelően megszervezni az oktatását, hiszen átszervezhette volna a tanári kart, és a tanárok elbocsátása mellett megfelelő végzettségű tanárokat vehetett volna fel. Az a megállapítás is téves, hogy kára nem az alperes téves tájékoztatása miatt merült fel. Tény, hogy a Szakmai Minősítő Testület nem tett eleget a rendeletben rögzített tájékoztatási kötelezettségének, és a minősítési eljárásban hozott elutasító határozatok sem rögzítették a döntések szakmai okait. A minősítő testületbe azonban a meghatározott szakmai szervezetek, közöttük a Magyar Rektori Konferencia delegálta a tagokat. Utóbbi szervezetnek pedig az alperes rektora a tagja volt, így a szakmai szervezet által létrehozott szempontrendszer kialakításában részt vett, arról tudnia kellett, és ezért nem hivatkozhat az alperes arra, hogy ezt a szempontrendszert nem ismerte. Az állami akkreditációval rendelkező főiskolának egyébként is kötelessége biztosítani, hogy diplomái a beiratkozáskor meghirdetett végzettséget nyújtsák, és amennyiben a tanév közben olyan jogszabály-értelmezési változás következik be, ami miatt ezt nem tudja teljesíteni, akkor köteles erről minden egyes diákját tájékoztatni és az adott szakon a tandíjköteles oktatást befejezni. Másodlagos fellebbezési kérelmét arra alapította, hogy az elsőfokú bíróság nem folytatta le az általa indítványozott bizonyítást, és ennek elmaradásáról sem adott számot az ítéletében.

Az alperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, annak helyes indokaira hivatkozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt a Pp. 228. § (4) bekezdése szerint fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése, ezért az ítéletet a másodfokú bíróság egészében bírálta felül.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított tényállást a másodfokú bíróság a csatolt iratok alapján részben pontosította és kiegészítette.

Az ítélet 3. oldal utolsó bekezdésében rögzítettekkel szemben az Oktatási Hivatal a 2007. október 27-én meghozott 7259-8/2007. számú határozatával nem a felperest, hanem az általa fenntartott Standard Táncművészeti Iskola Alapfokú Művészetoktatási Intézményt sújtotta 350.000 Ft felügyeleti bírsággal, és hívta fel a jogellenes állapot megszüntetésére. A határozat utolsó bekezdése tartalmazza, hogy erről az intézmény fenntartóját, a felperest is értesíti a hivatal (15/F/23). Az ítélet 4. oldal 3. bekezdésében írtaktól eltérően az Alapfokú Művészetoktatási Intézmények Szakmai Minősítő Testülete 2007. november 23-án meghozott döntésével nem a felperes, hanem az általa fenntartott Standard Táncművészeti Iskola Alapfokú Művészetoktatási Intézmény minősítési eljárás megindítása iránti kérelmét utasította el (15/F/24). Az ítélet 4. oldal utolsó bekezdésében megállapítottaktól eltérően az Oktatási Miniszter nem a felperes, hanem az általa fenntartott Standard Táncművészeti Iskola Alapfokú Művészetoktatási Intézmény fellebbezését elbírálva hagyta helyben az Oktatási Hivatal elsőfokú határozatát (15/F/26). A pedagógusokkal a Standard Táncművészeti Iskola Alapfokú Művészetoktatási Intézmény kötött munkáltatóként tanulmányi szerződést, a pedagógusok tandíját is az intézmény utalta át az alperesnek (4.G.20.360/2008/1/F/4, 6/F/15-20).

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemi döntésével a következő indokok miatt értett egyet.

A Ptk. bevezető rendelkezései között elhelyezett 6. §-hoz fűzött miniszteri indokolás részletesen kifejti, hogy az ún. utaló magatartásokért való helytállást kimondó rendelkezésnek a magánjog szabályai közé illesztését a jogalkotó miért tartotta szükségesnek. „Az emberi magatartásnak vannak olyan megjelenési formái, amelyek jellegüknél fogva nem sorolhatók sem a szerződéses, sem a jogellenes magatartásokon alapuló jogviszonyokat eredményező tipikus tények közé; nem tükröznek egyértelműen szerződési akaratot, de nem minősülnek tiltott cselekménynek sem. Előfordul, hogy valaki az ilyen magatartásban bízva költekezik, vagy egyéb magatartást tanúsítva károsodik (pl. áron alul értékesíti holmiját, feladja állását stb.). Ha a bizalmat keltő fél szándékosan járt el, a károsodó fél pedig jóhiszemű volt, és a közönséges életfelfogás szerint az e bizalmon alapuló eljárása indokoltnak tekinthető, sor kerülhet érdeksérelmének teljes vagy részbeni megszüntetésére, feltéve, hogy eljárása nem minősíthető szerencsejáték-jellegűnek. Érdekkielégítésének alapja ebben az esetben a jóhiszemű bizalom más személy komolynak látszó szándékos magatartásában. Az utaló magatartásért való helytállás gondolata nem teljesen új jogrendszerünkben. A javaslat azonban jelentősen túlmegy a jelenlegi jogi helyzeten: általánosítja az utaló magatartásokért való helytállási kötelezettséget. Ez összhangban van a javaslatnak a jognyilatkozatok szilárdságának előmozdítására, a forgalom biztonságára irányuló törekvésével, ha a szóban forgó esetekben nincs is kifejezetten szó szerződési akaratról.”

Az idézett indokolásban kifejezésre juttatott jogalkotói szándék szerint tehát a Ptk. 6. § bevezetésére alapvetően azért került sor, hogy a jogalkotó a magánjog szférájában az áruforgalom biztonságához elengedhetetlenül szükséges bizalmat támogassa. Jelen esetben azonban a peres feleknek semmilyen ilyen jellegű jogviszony létrehozására irányuló szándéka, ezt kifejezésre juttató magatartása nem volt, így az alperesnek sem. Az alperes saját tevékenységét és annak jogi jellegét minősítő nyilatkozatai a felperes jogviszonyait, az azokból keletkezett jogait, kötelezettségeit nem befolyásolhatta, és azokkal kapcsolatban a felperest semmilyen magatartásra sem indította.

A másodfokú bíróság a kereseti kérelem egyes tételeivel kapcsolatban még a következőket emeli ki. A felperesnek a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 37. § (1) bekezdése szerint jogi személy alapfokú művészetoktatási intézmény fenntartójaként nem az alperes közlései miatt kellett kezdeményeznie 3/2002. (II. 15.) OM rendeletben meghatározott eljárást, hanem azért, mert a 2006. évi CXXVII. törvény szerint ezt kellett tennie, amennyiben a normatív költségvetési hozzájárulás 100 %-át igénybe akarta venni. A felügyeleti bírságot - a meghozott határozat értelmében - pedig nem a felperesnek kellett megfizetnie, túl azon, hogy egy jogerős közigazgatási határozattal megállapított szankciós fizetési kötelezettség amúgy sem illeszthető be a Ptk. 6. § alkalmazásával kompenzálható károsodás körébe, ez a fizetési kötelezettség a Ptk. 355. § (4) bekezdésben meghatározott kárfogalmak egyikének sem felel meg. A pedagógusok tandíját szintén nem a felperes utalta át az alperesnek, hanem az általa fenntartott oktatási intézmény, de egyébként az utaló magatartás szabályai alapján senki, így az alperes sem kötelezhető a vele szerződő fél szerződéses szolgáltatásaként átvett pénzszolgáltatás, azaz a tandíj visszafizetésére.

Mindezek alapján helyesen döntött az elsőfokú bíróság, amikor a keresetet a Ptk. 6. § feltételeinek hiányában elutasította, és minthogy a keresettel érvényesíteni kívánt jogot a megjelölt ténybeli alapon nem lehetett teljesíteni, a per eldöntése érdekében további bizonyítást sem kellett a bíróságnak elrendelnie (Pp. 3. § (4) bekezdés, 163. § (1) bekezdés). Ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntését a Pp. 253. § (2) bekezdés alkalmazásával helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem volt eredményes, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése folytán köteles a pertárgy értékhez viszonyított és az alperes jogi képviselőjének másodfokú eljárásban kifejtett tevékenységével arányosan megállapított, áfával terhelt ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget megfizetni. A felperes illetékmentessége folytán a le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. § szerint az állam viseli.

Budapest, 2011. január 25.

Dr. Tölg-Molnár László s.k.
a tanács elnöke

Dr. Hóbl Katalin s.k.
előadó bíró

. Madarász Anna s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: